Niels Ove Roy-Poulsen 1926-1991.

Mindeord ved Finn Berg Rasmussen, Fysisk Laboratorium, Københavns Universitet.

Niels Ove Roy-Poulsen
16.4.1926 - 19.6.1991

Det må være lidt over 30 år siden, at jeg første gang hørte om "Roy". En lidt ældre studiekammerat havde fået specialeplads ved Niels Bohr Instituttets cyklotron, med N. O. Roy-Poulsen som vejleder. Min kammerat fik her en ny helt, og jeg kan endnu huske det stik af misundelse, som hans beretninger fremkaldte hos mig. Selv fik jeg nu også hurtigt kontakt med Roy-Poulsen gennem hans veltilrettelagte øvelseskurser i kernefysik og elektronik, og vi er en hel del, der gennem disse kurser fik en god forståelse af den dengang mystiske og komplicerede elektronik.

Roy-Poulsen blev mag. scient. i fysik i 1951 og blev umiddelbart efter tilknyttet Niels Bohr Instituttet som videnskabelig medarbejder ved cyklotronen. Det har været et spændende tidspunkt, fordi cyklotronen netop da blev flyttet til en ny hal og genopbygget helt fra grunden. Roy-Poulsens eksperimentalfysiske talent har haft stor betydning for denne genopbygning og i de følgende mange års videreudvikling af cyklotronen og dens anvendelsesmuligheder. I de senere år, hvor den kernefysiske grundforskning er henlagt til andre instrumenter, er cyklotronen, på Roy-Poulsens initiativ, i stigende omfang taget i brug til produktion af især kortlevende radioaktive tracerisotoper, hvad bl. a. Rigshospitalet (Niels Bohr Instituttets nabo) har nydt godt af.

Roy-Poulsens seneste videnskabelige aktivitet har ligget på overgangsområdet mellem kernefysik og faststoffysik, i anvendelsen af Mössbauer-effekten til studiet af meteoritter. Her er tale om et vidtgående samarbejde mellem Roy-Poulsen og andre medarbejdere ved cyklotrongruppen, Danmarks tekniske Højskole, og H. C. Ørsted Instituttet. Såfremt det om nogle år lykkes at landsætte et Mössbauerspektrometer på Mars, vil dette instrument også indeholde bidrag fra Roy-Poulsen.

Roy-Poulsen var kendt langt udenfor fysikernes kreds. Han var i en periode formand for Dansk Magisterforening og var medstifter af Universitetslærerforeningen.

Man gik vist aldrig forgæves til Roy-Poulsen, når man havde brug for hjælp, hvad enten det var større problemer eller mere overskuelige som et åbent hus arrangement. Da Fysiklegestuen på H. C. Ørsted Instituttet skulle startes, foretog han en omfattende gennemgang med os af Niels Bohr Instituttets gemmer for at finde egnet apparatur. Mange gymnasielærere erindrer med taknemlighed inspirerende og vellykkede klassebesøg ved cyklotronen.

Roy-Poulsen var en personlighed, som mange vil savne.